

BİR PORTRE

Sanat ile uğraşan — veya en azından sanata yoğun ilgi duyan — meslektaşlarımız sandığımızdan, bildiğimizden fazla. Biz bu sayıdan başlayarak aralıklarla bu meslektaşlarımızı tanıtmaya çalışacağız. Bu sayıda; Ecz. Erol Özdayı ve uğraşısını sunuyoruz.

— Sayın Özdayı, sizin fotoğraf sanatı ile ilgilendiğinizi biliyoruz. Bize önce kısa bir özgeçmişinizi anlatırmısınız?

— Herşeyden önce bültenimizde bana yer ayırmış olmanız benim için onur verici. Olanaklarım ölçüsünde, bazen biraz zorlayarak, fotoğraf sanatı alanında kendi ölçüğümde birşeyler üretmeye çalışıyorum.

1951 yılında İzmir'de doğdum. İlk, orta ve yüksek öğrenimimi çok sevdiğim bu kentte tamamladım. Lisede fotoğrafçılık kolundaydım. Fakat hiç etkinlik yapma olanağım yoktu. Fransız Kültür Merkezinde fransızca kurslarına devam ederken rastlantı sonucu merkezin karanlık odasıyla da tanıştım ve 2 yıl kadar çalışma olanağı buldum. O büyüye kapılınca bir kez, kurtul-

mam olanaksızdı artık.

18 ay süren Midyat yolculuğunu ve İzmir'den uzun bir kopuş süresi postalın ağırlığını tabii yine fotoğraf makinasıyla dengelemeye, hafifletmeye çalıştım. Denklansöre her basışta çıkan (Klik) sesi, sanki geriye sayma işlemini kolaylaştırıyor, çabuklaştırıyor. Oldukça zengin gözlemlerle ve yoğunlukla döndüm, İzmir'e. Ve ardından Mersinpinar - Gültepe gecekondu bölgesinde açtığım, cicili bicili rengarenk ilaç kutularıyla dolu akvaryumumun içinde kendimi buluverdim.

— Sizin eczanenizde çoğunlukla yalnız çalıştığınızı biliyoruz. Eczane eczacılığı uzun çalışması olan, gerek bedenen gerekse zihnen yorucu bir meslek. Bu yoğunlukta, nasıl fırsat yakalayabiliyorsunuz?

— Günden güne daralan ekonomik kısaç, eskiden ken-

dine vakit ayırabilme durumunda olan eczane eczacısı, artık tezgahın arkasında 12 saat prangaya mahkum etmiş durumda. Kalfa ile çalışmak büyük lüks olmaya başladı.

Bu durum, mesleğimizi ne denli seversek sevelim, yaşama sevincimizi günden güne köreltir oldu. Hele hafta sonunda bir nöbet geliverince, aynı yorgunlukla ikinci haftaya sürünerek giriyoruz, adeta. Uzunca süren görüşeme-

diğimiz can ciğer bir meslektaşımızla karşılaştığımızda, görüşmemeye gerekçe olarak her ikimizin de dudakları arasından bezginlikle çıkan şu iki sözcük oluyor: Zamanımı yok! Ne bir kitap okuyabilme, ne sinema, tiyatro, ne müzik, ne..., ne..., ne..., ne... nenni de eczacım nenni. Belki biraz abartıyorum ama, eczane eczacılığına başladıktan bir süre sonra, şayet yalnız çalışıyorsa, bakışlarda her an o bez-

ginlik görmek mümkün.

— Fotoğrafta hangi konuları seçiyorsunuz? Siyah beyaz veya renkli tercihiniz varmı, varsa nedenleri, katıldığınız yarışma ve sergi varmı?

— Yaşadığımız sosyal çevrede olsun, gezip gördüğümüz yerlerde olsun, yaşama verdiğimiz önem bakışlarımızda olduktan sonra herşeyin fotoğ-

rafı çekilebilir. Yalnız şu bir gerçek ki, her çekilen güzel fotoğraf, sanat fotoğrafı niteliğini kazanamaz.

Fotoğrafta siyah-beyaz dedinizmi akan sular durur. İyi bir fotoğrafçı olabilmenin yolu oradan geçer. Buna rağmen renkli baskıyı ve saydamı da çok seviyorum.

İlk defa 1978 yılında İş Ban-

kası'nın düzenlediği bir yarışmada mansiyon almıştım. Daha sonra yurt içi ve yurtdışı yarışmalara katıldım. İki yılda bir İspanya'da düzenlenen Europa 83 fotoğraf bienalinde renkli dalda 1 fotoğrafım sergilenmeye değer görüldü. Konu çocuk ve dünyası idi.

Aralık ayında Türk-Amerikan Derneğinde, değişik meslek gurubundan 15 arkadaşla birlikte karma sergi açtık. Ocak ayında yine aynı yerde, karma saydam gösterisine katıldım. Geçtiğimiz yıl, Sanat-Koop'un düzenlediği şiir-resim, grafik, fotoğraf etkinliğine, çok değerli ozan dostum Ecz. Yalçın Ulukaya'nın stantında fotoğraflarımla katıldım. Benim için çok güzel ve anlamlı bir katılımdı bu.

Bu arada haftalık SOMUT Gazetesinin (YAZKO'nun organı) İzmir'de fotoğraf-röportaj muhabirliğini sürdürmeye çalışıyorum, zamanı zorliyabildiğim kadar.

— Eczacılık alanında çalışan eczacıların, yaşam biçimlerine, sanatın katkısı nedir? Buradaki katkı yaşamı kolaylaştırıcı, onurlandırıcı ve üretken çalışmaların çoğalmasında sanatın işlevsel yararı ve anlamına değin söyleyebilecekleriniz?

— Sanatın hangi dalı olur-

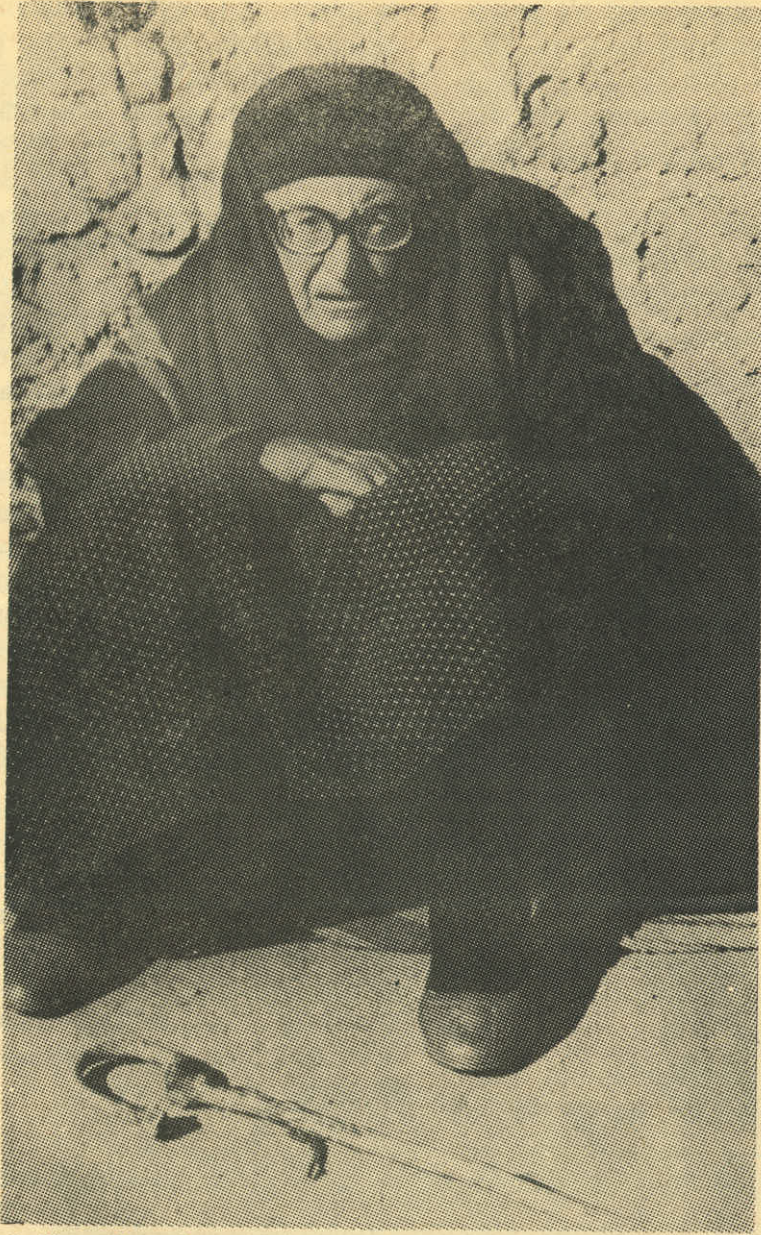
sa olsun biri veya birkaçıyla ilgilenebilmek, izleyebilmek, o heyecanı duymak insan olmakla temel gıdalarımız arasında ilk sırada yer almakta. Sizin de ifade ettiğiniz gibi sanatın, yaşamı kolaylaştırıcı, onurlandırıcı, üretkenliğimizi arttırıcı, yaşama sevincimizi canlı tutmaya yarayan, yani özetle insan oluşumuzun bilincine varıran işlevini daima hatırlamak gerektiği inancındayım.

Mesleki açıdan ele aldığımızda sanat, kitlesel bütünleşmemizde, sosyal, kültürel dayanışmamızda, hatta ufak tefek deontoloji sürtüşmelerimizde uzlaştırıcı rol oynayabilir. Bülteninde sanat söyleşilerine, sınıfsal tartışmalara yer verilmesinin yararına inanıyorum.

— Sayfalarca yazının anlatamadığını, fotoğraf rahatlıkla beynimize, yüreğimize akıtıyor ve gün boyu çeşitli yerlerde sayısız fotoğraflar görüyoruz. Hepsi bir şeyler anlatıyor bize. Ama bazıları sanat eseri kimliğini kazanmaya başlıyor bir çizgiden sonra.

Sayın Özdayı, sanat eseri diyebileceğimiz bu fotoğraflar hangi özellikleri içermektedirler ki, diğer fotoğraflardan ayrılıyorlar?

— Fotoğraf makinasının icadından günümüze kadar geçen süre içinde oldukça büyük

teknolojik gelişmeler oldu. Bir çok ustanın elinde yoğrula yoğrula bugünkü düzeyine ulaştı. Fotoğrafın sanat olup olmadığı gibi tartışmalar artık çoktan geride kaldı. Fakat her fo-

toğrafın sanat fotoğrafı olmayacağını da belirtmiştim.

Teknolojik sihirbazlığın çok ötesinde bir olay fotoğraf. Çağımızın sanatı da diyebiliriz. Konunun seğiminden itibaren

başlayan serüven, konuya uygun objektif seçimiyle devam eder. Uygun bakış noktası, bakış açısı, ışık, leke etkileri, kompozisyon, renk, denge, uyum, ritm, doku, estetik doz vs. gibi bazen bir anda kavramak, çözümlenmek gerektiren öğelerdir.

Her sanat eserinde olduğu gibi, gerçekten güzel yapıtlar, beynimize, yüreğimize akarak

iz bırakırlar. Kitlelere ulaşmada, toplumsal mesajlar iletmede ve insanın estetik duygularını geliştirmede çok yaygın olarak kullanılan fotoğrafın, sanatsal işlevinden sınırsız yararlanabilirsiniz.

— Fotoğraf sanatıyla ilgili bir kişi olarak bu uğraşın güzel ve zor yanlarını anlatırmısınız? Bu konuda çalışan bir birlik, topluluk varmı? Fotoğ-

raf konusuna ilgi duyanlara önerebileceğiniz noktalar varmı?

— Amatör fotoğrafçılık öylesine güzel bir tutku ki, fotoğraf çantasının 3-4 kg'lık ağırlığını taşımaktan başka zor yanı yok gibi geliyor bana.

Fakat öyle değil tabii. Diyalektik akış içinde, fotoğraf konusu, bazen an ile sınırlı kalmakta, çekilemediğinde akıp gitmekte. Fotoğrafta en önemli öge olan ışık yok olup gitmiştir bir bakarsınız. Veya beklenmedik bir görüntü karenize girerek konuyu berbat etmiştir. Çoğalmakla bitmez zorlukları. 36 pozluk bir makarayı boşaltmışsınızdır. Ayıklaya ayıklaya bazen yalnızca bir

kare kalmıştır geriye, güzel diyebileceğiniz. İşte o 1 kare dahi yorgunluğunuzu bir anda alıp götürmüş, tatlı bir tebesüm dudaklarınızdan yüreğinize kadar yayılmıştır.

Yaklaşık 1 yıldır İzmir'deki amatör fotoğrafçı arkadaşlar Türk-Amerikan Derneğinin bize ayırdığı bir odada biraraya geldik Örgütlü çalışmanın somut olarak yararlarını gördük. Bu konuya ilgi duyan arkadaşlarımızı aramızda görmek isterim.

— Bu söyleşi için size teşekkür ederken, bundan sonraki çalışmalarınızda başarılar dilerim.

— Ben de teşekkür ederim. Bu söyleşi bundan sonraki çalışmalarına hız katacak.

NE KADAR ÜZÜLSEN AZ SEVGİLİ YUNUS...

Yunus Emrelerin, Pir Sultanların,
Veysellerin yetiştiği bu topraklarda,
ne kadar az gazete, ne kadar az kitap,
ne kadar az dergi okunuyor!...

BÜYÜK UYGARLIĞIMIZA,
ZENGİN KÜLTÜRÜMÜZE NE KADAR
YAZIK!...

**OKU
OKU
OKU**

Hedef: 5 milyon satan gazeteler.
1 milyon satan kitaplar. Işıl ışıl bir Türkiye.

Eczacı Kooperatifleri Üretime Geçebilir mi ?

Ecz. Necla BAL

Serbest eczacı kesiminde ilk olarak 1979 yıllarında başlatılan kooperatifleşme hareketi, son bir iki yıla kadar belirli bir noktaya gelmiş ve o noktada düğümlenmiş görünmektedir. Şu andaki kooperatiflere genel anlamda bakıldığında, depoculuk hizmeti verme biçiminde sınırlanmış bir çalışma alanını aşamamanın bunalımı içinde kıvranan ve kuruluş aşamasındaki heyecanını yitirmiş, durağan örgütler görünümü ile karşılaşılmaktadır.

Eczacı kooperatiflerinin bugünkü durağanlıktan kurtarılması için neler yapılabilir? Duruma bakılırsa, henüz belirlenmiş bir görüş ve eğilim bulunmamaktadır. Eczacı kooperatiflerinin kuruluş aşamasında hedefledikleri yeni çalışma alanlarına geçme konusunda sermaye sorunu nedeniyle kısa vadede gerçekleşme umudunun olmadığı görüşü baskın çıkmaktadır. Şu aşamada hedeflenen şey, bir kooperatifler birliği çatısı altında birleşmek olarak belirlenmiştir. İlk bakışta düşünce olarak güzel gö-

rünen bu birleşmenin kooperatiflere ne gibi yararlar getireceği konusu ise sermaye sorununa bağlı olarak askıda kalmaktadır. Kooperatiflerin bugün depoculuk hizmeti biçiminde belirlenmiş olan çalışma alanının sınırları aşılmadıkça ya da kooperatifler birliği ile bu sınırların aşılabileceği olasılığı yaratılmadıkça, birliğin getireceği pratik yararlılık söz konusu değildir. Dağıtım hizmetlerinin illere ve bölgelere göre farklılığı, depoculuk hizmetinin bölgesel kooperatifler tarafından yürütülmesini gerektiren önemli bir koşul olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle ilk aşamada kooperatifler birliğinin oluşturulmasına ilke olarak karşı olmamak koşulu ile, bunun şu anda kooperatiflerin içine düştükleri bunalımı çözecek yeterlilikte bir atılım olmayacağını belirtmekte yarar vardır. Kooperatiflerin ya da oluşturulacak kooperatifler birliğinin yeni atılımlar yapabilmesi ise hep aynı nedenle, sermaye sorunu nedeniyle kısıtlı bulunmaktadır.

Hepimiz iyi biliriz ki, çalışma alanı ne olursa olsun, ör-

gütler önceden hedeflenen bazı düşünceleri gerçekleştirme yolunda ilerlemedikçe durağanlaşarak kısır bir çalışmanın içine düşerler. İlk kuruluş aşamasında ithalat ve üretimin de içinde bulunduğu geniş bir çalışma alanını hedeflemiş olan eczacı kooperatiflerinin şimdiki durumu böyledir. Eczacı kooperatifleri eğer başlangıçta yalnızca sıradan bir depoculuk hizmetini hedeflemiş olsalardı, bunda bir ölçüde başarıya ulaştıkları söylenebilirdi. Ortakların yıl sonu kârlarıyla ilgilendiği sıradan bir depo için tek heyecan kaynağı yıllık kârlılık olurdu. Oysa, eczacı kooperatifleri ilke olarak da, taban olarak da bu düşünceden uzak olarak kurulmuşlardır. Şimdi içine düşülen bunalımın başlıca nedeni budur. Bu nedenle eczacı kooperatifleri yakın bir tarihte başlangıçta konulan ilkeler doğrultusunda yeni atılımları gerçekleştiremezlerse, bunalımın büyüyeceği kesindir.

Bu atılımlar için önceden belirlenen amaçların büyük sermayeye dayanan yatırımlar oluşu ve daha da önemlisi hedeflenen çalışma alanları doğrultusunda yeterli bilgi birikiminin bulunmayışı önemli iki büyük engel olarak ortaya çıkmaktadır. Duruma bu açıdan bakıldığında, önceden ko-

nulan ilkeler doğrultusunda yapılacak atılımların umutsuz güzel hayaller gibi görünmesine neden olmaktadır. İlk anda en büyük sorunlardan biri olan sermaye, yatırım için vazgeçilmez bir unsurdur. Şu anda kooperatiflerin ellerinde bulunan sermayeler ise böyle bir atılımı gerçekleştirmek bir yana, şimdiki durumda verilmekte olan hizmeti yürütmek için bile yeterli olmamaktadır. Eğer kooperatifler bugün ellerinde bulunan sermayelerle çalışmalarını sürdürme başarısını göstermişlerse bu iki yönlü bir özveriden; yöneticilerin ve ortakların karşılıklı dayanışmalarından kaynaklanan bir olgu olarak değerlendirilmelidir.

İlk anda daha çok üstünde durulan sermaye sorununun aşıldığının varsayıldığı bir ortamda ikinci sorun gündeme gelmektedir. Bugün kooperatifler tabanında örgütlenen kesimin elinde üretim alanına kaymak için yeterli bilgi birikimi var mıdır? Bu bilgi birikimi nereden sağlanacaktır? Bu sorun belki de birincisinden çok daha önemlidir.

Bu iki temel sorundan birincisinin çözümü için kaynak yaratılma noktasında, başta belirtilen nedenlerle var olan kooperatiflere yüklenmek ola-

si değildir. Bu noktada sorun çok daha büyük ve aşılması güç gibi görünmektedir. Bazı küçük sermaye artırımlarına ortakların yanaşmaması kooperatif yöneticilerini yeni atılımlar için sermaye artırım konusunda isteksizliğe sürüklemektedir. Oysa, üretime kayma aşamasında ortaklara konunun önemi ve boyutları anlatılabilirse şu anda giderek kooperatiflere ilgisini yitiren tabanın yeniden toparlanması olasıdır. En azından kooperatiflerin tabanını oluşturan eczacı kesimi böyle bir atılımın heyecanını duyabilecek kapasiteye sahiptir. Ancak konunun iyi bir şekilde ortaklara anlatılması noktasında kooperatif yöneticilerine büyük görevler düşmektedir.

Gerçek şudur ki, ülkemizde eczacı kesimi üretimden kopma süreci içinde meslek sorunlarına sahip çıkmış ve sorunlarından bağımsız olmadığının bilincine ulaşmıştır. Bu bilinç içinde yalnız kendi sorunlarına değil, ülkemizin ilaç ve sağlık sorunlarına karşı da aynı duyarlılıkla yaklaşan bir meslek grubunun temsilcileri olma durumuna gelmiştir. Sağlık hizmetlerinin çok başlı örgütlenmesi içinde üretimden kopuş sürecinin yanısıra işsizlik sorunundan da en çok pay alan bir mesleğin temsilcileri

olan eczacılar, mesleklerini sürdürmekle sürdürmemek arasında çetin sınavlardan geçmiştir ve geçmektedirler. Üretimden kopuş ve büyük işsizlik bunalımına karşı eczacılar ülkemizin sağlık sorunlarına da sahip çıkma onurluluğunu göstermişlerdir. İşte böyle bir tabana dayalı olarak kurulan eczacı kooperatifleri eczacıların üretime yönelmeleri yolunda itici bir güç ve önemli bir örgüt olma durumundadırlar. Kooperatif yönetimlerinin ve bunun yanısıra eczacı odalarının bu aşamada üstlenmeleri gereken önemli görev, meslektaşlarımıza üretime kayma bilincini ve yöntemlerini anlatmaktır.

Üretim konusu düşünülürken, göz ardı edilmemesi gereken iki noktanın üstünde durmakta yarar vardır. Üretim olgusu ile birlikte gelen sermaye sorunu ve gerekli sermayenin büyüklüğü ilk anda ürkütücü ve caydırıcı olmaktadır. Ama, eczacıların üretim olayına yabancılaşmaları sorunu belki de birincisinden çok daha önemlidir. Sermaye ilk anda belirleyici etken gibi görünmekle birlikte eczacıların üretimden kopuş sürecinden kaynaklanan atıl güç edilginleşerek atıl mdüşüncesini engelleyen önemli bir etken olarak ortaya çıkmaktadır. Bilin-

diği gibi, bazı alanlarda önemli oranda sermaye yatırımları ile mesleklerinin dışına kayan meslekdaşlarımız vardır. Ülkemizde ve dünyada en kârlı yatırım alanlarından biri olan ilaç alanına bu meslekdaşlarımızın girmeyi düşünmemelerinin nedeni işte budur. Bu olgu atlanmaması gereken önemli bir olgudur. Eczacıların üretimden kopuş sürecinin hızı aynı zamanda yeni duruma uyum gösterebilmek için gerekli bilgi birikimi ve işletme deneyiminin yokluğu nedeniyle sermaye bulunsa bile depoculuk hizmetinin ötesinde hedeflenebilecek üretime geçiş düşüncesini ve atılımını engellemiştir.

Eczacıların bu iki barajı aşmaları kuşkusuz güçtür. Ancak bu barajın aşılması durumunda ulaşılacak nokta belki de eczacılığın içinde bulunduğu bunalımın aşılması ve ülkemizin sağlık hizmetleri alanında eczacıların yeniden ve etkin olarak söz sahibi olmaları gibi önemli sonuçlar doğuracaktır. Bu baraj nasıl aşılabılır? İşte çözülmesi gereken asıl sorun budur. Bu sorunun çözümü için önce gerçekleşmez sanılan bazı düşüncelerin gerçekleştirilebileceğini düşünmek gereklidir. Sorunları ulusal bazda ele aldığımızda bazı ilkelere birlikte davranabile-

cek üretici kuruluşlar ile işbirliği yapmak düşüncesine alışmak belki de ilk aşama olacaktır. Bu iş birliğinin sınırları önceden çizilirse, sonradan çıkabileceği sanılan bazı pürüzler başlangıçta engellenebilir. Önce düşünmeye başlamanın gerekliliği üzerinde durulmalıdır. Çünkü, ilk aşamada eczacı kesimi büyük bir yatırım düşüncesine alışmak zorundadır. Bu düşünceye alışıldığı zaman nasıl ve kiminle iş birliği konusu gündeme gelecektir.

Kuşkusuz kendisine bu denli yabancılaşmış bir düşünceye eczacı kesimini alıştırmak ve yaklaştırmak ilk anda güç gibi görünmektedir. Ancak şunu unutmamak gerekir ki, her şey önce düşünce ile başlar. Bu düşünce ise ilk kez ortaya atılmış değildir. 1979 lardan başlayarak ülke çapında ortaya çıkan kooperatifleşme hareketi güzel bir hayal gibi görünse bile son aşamada üretime geçmeyi hedeflemiştir. Gerçekleşmesi ne denli uzak görünüyorsa olsun ilk aşamada son hedef olarak üretimin gösterilmesi bir rastlantı değildir. Eczacının üretimden kopuş süreci içinde duyduğu acıyı ve üretime kayma konusunda duyduğu özlemi dile getiren uzak bir umut olarak kooperatiflerin faaliyet alanları içinde üretim konusu yer

almıştır. İşte geçmişte ortaya atılan bu düşünceden hareket etmek zorunluluğu vardır. Bu düşünce kaynağı ülkemizde birlikte iş yapılabilir mi düşüncesini aşmış ve yapılabileceğini göstermiş bir tabanı içinde barındıran kooperatiflerdir. Şu anda içine düşülen durağanlıktan kooperatifleri kurtaracak olan atılım işte bu düşüncenin içinde vardır. Eğer konuya alışılırsa bu atılım düşünülenden de hızlı olabilir. En azından düşünülen boyutlarını aşabileceği kanısındayım.

Bu düşünceye alışıldıktan sonra sermaye için kaynak yaratma sorunu gündeme gelecektir. Kuşkusuz bu sorun küçümsenmemesi gereken önemli bir sorundur. Ancak, çözümü olmayan bir sorun da değildir. Bugün özellikle üretime yönelik bir sermaye yaratmak zaten ekonomik bunalımın içine düşmüş eczacı kesimi için kolay mıdır? Elbette hayır. Ancak yatırım için gerekli sermayenin ilk anda tamamının toplanmış olması gibi bir zorunluluk yoktur. Yatırımın başlangıcından üretime geçiş aşamasına kadar gerekli olan zaman süresi iki ya da üç yıl olarak düşünülürse (bu yalnızca örnek olarak alınmıştır), bu zaman süresi içinde taksitlendirmek yoluyla gerek-

li sermayenin toparlanması hiç de sanıldığı kadar güç olmayacaktır. Böyle bir sistemin uygulanması eczacıları zorlamadan bir yatırım sermayesini yaratabilecek bir yoldur (Yollardan biridir.) Bugün kooperatifler tabanında birleşmiş eczacı sayısının bini aştığı göz önüne alınırsa ki bu ülkemizdeki serbest eczacıların yaklaşık yedide birini oluşturmaktadır, böyle geniş bir tabanın iki yıl gibi bir sürede yatırım için yeterli bir sermaye yaratması düşüncesinin hiç de şanssız olmadığını gösterecektir.

Sermaye için kaynak sorununun bu yolla çözülebileceği düşünüldüğü anda bazı yeni sorunların da düşünülmesi gerekmektedir. Bu şekilde başlatılacak bir birikimin bir süre için gelir getirmemesi de üstünde durulması gereken bir sorundur. Yatırım hızı ile sermaye birikim hızının hep aynı hızda ve paralellikte yürümeceği açıktır. Bu durumda biriken sermayenin artan kısmının atıl olarak bekletilmesi gereklidir. İşte kademeli olarak toplanan sermaye bir yandan yatırım için kullanılırken, artan kısmı ilaç ham maddeleri ithalatında kullanılarak gelir getiren ek bir kaynağın oluşması için kullanılabilir. Bugün yalnız ham madde

ithalatı ile önemli kârlar sağlayan kuruluşlar vardır. İlk anda çok iyimser bir yaklaşım gibi görünen bu düşünceler, yapılabilecek gerçek çalışmalarlardır. Yeter ki, önce düşüncelere alışabilelim.

Bu kadar eczacı kooperatiflerinin doğuşu ile bu örgütlerin sonradan içine düştükleri bunalım aslında kooperatiflerin tabanında var olan atıl gücün yeni bir atılım için değerlendirilmesi gerektiği konularını üzerinde duruldu. Bu anlatılanlar genel anlamda, özel koşulları değerlendirmeye katmadan yapılmış öneriler değildir. Bu öneriler bazı ilkelere birleşilebilir olan bir üretici kuruluşun da teknik yardım ve bilgi iletişimi ile birlikte ortak bir çalışma düşüncesinin de değerlendirildiği ilk tasarımlardır. Eczacı kooperatifleri ile üretimde deneyimli kuruluşların belirli bir yaklaşım göstermeleri durumunda ortaya çıkacak ürün ne olur, bunu belirleyecek olan yine kooperatiflerdir.

Bu ilk tasarım ve yaklaşımlar iyi değerlendirilirse ülkemizde ortaya çıkan ve şu anda serbest eczacı kesiminin yedi- de birini çatısı altında toplamayı başarmış olan eczacı kooperatifleri büyük bir atılımla en uzak hedefe doğru ilk adı-

mı atmış olacaktırlar. Bu arada ülkemizin özel koşullarından kaynaklanan olumlu gelişmelerin dışında bir başka olguya da değinmekte yarar vardır. Bilindiği gibi 1982 yılında İtalya patent yasası kapsamına girmiştir. Yıllık iki milyar dolarlık üretim kapasitesi ve yine yıllık 800 milyon dolarlık ihracat kapasitesi olan İtalya İlaç Sanayi patent yasası kapsamına girdikten sonra büyük bir bunalıma düşmüştür. Bu bunalımı aşma yolunda yeni birtakım arayışların içine giren bu sanayi elinde bulundurduğu dış pazarı kaçırmak istememektedir. Bu pazarın devamı ise ancak üretim için gerekli teknik ve bilgiyi elinde bulundurduğu halde patent kapsamında olduğu için ürettiği bazı maddeleri Türkiye gibi patent antlaşması dışında bulunan ülkelerle pazar antlaşmaları yapmasına bağlıdır. İşte bu nedenle bugün İtalyan İlaç Sanayisinin bu arayışını iyi değerlendirecek kuruluşlar dünya ilaç pazarına açılma şansına da sahiptir.

Ülkemizde ilaç sanayisinin bu arayışı iyi değerlendireceğini beklemek ve ummak mümkün değildir. Bilindiği gibi ilaç ham maddelerinin patent antlaşması dışında olmamız nedeniyle ucuza sağlanması konu-

sunda genel olarak sanayicilerimiz herhangi bir çaba göstermemekte ve bu konuda ilgisiz kalmaktadırlar. Bu eğilimin temel nedeninin ucuza getirilen ham maddelerde ilacın kârlılığının da düşmesi olduğunu biliyoruz. O halde ülkemizde İtalyan İlaç Sanayisinin bugün içinde bulunduğu özel durumdan yararlanabilecek bir kesimin hızla yaratılması gereği vardır.

Bu sayılan olgular eczacıların üretim alanına kaymaları

yolunda ortaya çıkmış iyi rastlantılardır. Bu rastlantıların iyi değerlendirilmesi durumunda üretim düşüncesi uzak bir umut olmaktan çıkacaktır. Anlatılan tasarımların hiç biri hayal değildir. Ancak bu noktada oturup ciddi olarak düşünmek gerekmektedir. Düşünce atılımların ilk aşamasıdır. Atılımlar ise emek ve çaba isterler. Önce bu düşüncelere alışalım, emek verecek insan bulunur, öyle değil mi?

**ÇOCUKLARINIZ OKUYUNCA
SEVİNİYORSANIZ,
SİZ DE OKUYUN!**

Sadece örnek olmak için değil,
Sadece ele güne başımız dik olsun diye değil,
Sadece bu zengin kültüre layık olmak için değil,
Kişiliğimiz için bile OKUMALIYIZ...

**HEDEF : 5 Milyon satan gazeteler
1 Milyon satan kitaplar
Işıl ışıl bir Türkiye.**

OKU

OKU

OKU